

ADVIES

Beoordeling rapport

aan Gemeente Rhenen
Mevr. Dhr. B. van der Meer

beoordeling door P.C. de Boer

telefoon 030 – 69 99 562

datum 05-11-2009

doc. ref. ADVIES Elst, Het Bosje

kenmerk / RHE09001

aantal pag. 2

bijlagen. 1 (rapport met opmerkingen).

Rapport Definitief Archeologisch Onderzoek (opgraving)

titel *Meurkens, L. (e.a.), 2009: Laat-prehistorische nederzettingssporen en begravingen op de sandr-
vlakte bij Elst. Resultaten van een opgraving in het
plangebied Elst-Het Bosje (gemeente Rhenen),
(Archol-rapport [nummer nog niet uitgegeven]),
Leiden.*

locatie Rhenen, Het Bosje

uitgevoerd door Archol b.v.

datum September 2009

rapportnummer Archol-rapport [nummer nog niet uitgegeven] concept

in het kader van Sloop en nieuwbouw

naam opdrachtgever Gemeente Rhenen, mevr. B. van der Meer

Inleiding

Het definitief archeologisch onderzoek (opgraving) is uitgevoerd in het kader van de herontwikkeling van het terrein.

Doelstelling

Het onderzoek is uitgevoerd om informatie te verwerven over de archeologische waarden in het omschreven gebied, deze te documenteren en te ontsluiten ten behoeve van de kennisvergroting van het verleden.

Resultaten

Het onderzoek heeft een groot aantal archeologische sporen opgeleverd. Er zijn geen eenduidige aanwijzingen voor de aanwezigheid van neolithische bewoning gevonden. De oudste bewoning dateert uit de Vroege Bronstijd/ Midden Bronstijd A (circa 2000 – 1500 v. Chr.). Uit deze periode zijn kuilen en een kringgreppel van een grafheuvel aangetroffen. Uit de Midden Bronstijd B (circa 1500 – 1150 v. Chr.) dateren enkele kuilen en een afgebrande spieker die deel uit hebben gemaakt van een erf dat zich aan de westzijde van het plangebied bevindt. In één van de kuilen is een laag met verkoold graan

gevonden. Deze kuil is oudtijds doorsneden bij het graven van een andere kuil. Hierin is een complete maalsteen gevonden. Deze kuilen hebben volgens Archol klaarblijkelijk een rituele betekenis gehad. Na de Midden Bronstijd B is een hiaat in de bewoning geconstateerd van circa 200-300 jaar. Rond circa 900 v. Chr. vindt weer bewoning plaats. Deze loopt vermoedelijk nog door tot in de Vroege IJzertijd.

Uit de Vroege IJzertijd dateren enkele gebouwplattegronden zoals, boerderijen, schuren, spiekers en palenrijen. Deze behoren tot zogenaamde 'zwervende erven'. Dit zijn nederzettingen die telkens binnen de lokale regio werden verplaatst.

Het terrein is in de loop van de Vroege IJzertijd verlaten en enkel nog gebruikt voor de aanleg van (crematie)graven. Hiervan zijn er vier aangetroffen. Deze graven sluiten aan op een cluster van graven die aan de zuidoostzijde van het plangebied zijn aangetroffen. Deze door de Werkgroep Archeologie Rhenen bij een begeleiding van de aanleg van een kerk gedocumenteerde grafcontexten zijn door Archol in deze rapportage meegenomen. Uit de analyse blijkt dat deze graven uit de periode op de overgang van de Vroege- naar de Midden IJzertijd dateren.

In het noordelijk deel van het plangebied is een vierkante of rechthoekige greppel gevonden. Deze wordt in de periode Midden IJzertijd – Vroeg Romeinse tijd gedateerd en heeft mogelijk een rol gespeeld bij een grafritueel of (voorouder)cultus.

Op de overgang van de Midden IJzertijd naar de Late IJzertijd is het terrein weer bewoond getuige de vondst van een huisplattegrond.

Er zijn geen aanwijzingen dat het onderzoeksgebied na deze periode is bewoond. Het na de bewoning gevormde landbouwdek is aan de hand van enkele metaalvondsten te dateren in de Nieuwe tijd.

Gezien de relatief losse spreiding van grondsporen over het gehele onderzoeksterrein wordt geadviseerd om bij toekomstige projecten op de sandr-vlakte een dichtere grid van proefsleuven aan te leggen. Zo kunnen duidelijk lege delen beter begrensd worden en is het niet nodig om deze bij een opgraving vlakdekkend te onderzoeken.

Beoordeling specifiek

In bijlage 1 is een kopie van het conceptrapport opgenomen met inhoudelijke en tekstuele opmerkingen.

Beoordeling algemeen

Het onderzoek is KNA-conform en door een gecertificeerd bedrijf uitgevoerd. Bovendien zijn zoveel als mogelijk de resultaten van onderzoek door derden in de directe omgeving in de analyse meegenomen.

Conclusie

Wij hebben met veel belangstelling kennis genomen van de in dit rapport beschreven onderzoeksresultaten. Wij concluderen dat dit werk een belangrijke bijdrage levert aan de geschiedschrijving van de gemeente. Wij geven hierbij dan ook onze complimenten aan de onderzoekers van Archol bv.

Advies

Wij onderschrijven het advies van Archol b.v. om bij toekomstige projecten op de sandr-vlakte een dichtere grid van proefsleuven aan te leggen. Zo kunnen duidelijk lege delen beter begrensd worden en is het niet nodig om deze bij een opgraving vlakdekkend te onderzoeken.

Voorgesteld wordt om, na verwerking van de opmerkingen in bijlage 1, het definitieve rapport vast te laten stellen.